

6

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Shawn Huffin ym. valtuustoaloitteesta koskien koulujen liikuntasalien avaamista vuokratyöskäyttöön seuroille nykyistä aiemmin

Pöydälle 24.09.2024

HEL 2024-006001 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että koulujen liikuntasalien vapaa-ajankäyttöä on jo laajennettu aloitteessa toivotulla tavalla. Kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialajohtajien 1.4.2024 tekemällä yhteisellä päätöksellä koulusalien vuokratyöskäyttö avautuu liikuntaseuroille kaikissa kouluissa arkipäivisin jo klo 16 alkaen. Tämän lisäksi ns. itsenäisen käytön kohteiden vuokratyöskäyttöaika on laajennettu viikonloppuisin ja loma-aikoina. Salien nykyiset vapaa-ajankäyttöajat ja niihin tehdyt muutokset ovat seuraavat:

Valvontakohteet

- arkisin klo 16:00–22:00 (aikaisemmin 17:00–22:00)
- viikonloppuisin ja loma-aikoina 8:00–22:00 (aikaisemmin 8:00–22:00)

Itsenäisen käytön kohteet

- arkisin 16:00–23:00 (aikaisemmin 17:00–22:00)
- viikonloppuisin ja loma-aikoina 7:00–23:00 (aikaisemmin 8:00–22:00)

Liikuntapalvelut hallinnoi koulujen liikuntasalien vapaa-ajankäyttöä. Liikuntapalvelut jakaa käyttövuorot tällä hetkellä 136:een koulusaliin, joista 79 on niin kutsuttuja itsenäisen käytön saleja ja 57 valvontasaleja. Itsenäisen käytön saleihin vuoroja varanneiden harrastusten järjestäjien vastuuhenkilöille myönnetään avaimia, joilla tiloja pääsee käyttämään itsenäisesti liikuntapalveluiden määrittämien sopimusehtojen puitteissa. Valvontasalien kouluissa liikuntapalveluiden tilaamat valvojat huolehtivat tilojen turvallisuudesta ja päästävät vuorojen käyttäjät tiloihin. Koulusaleihin myönnetään vuosittain 72 000 harjoitustuntia, mikä on 25 prosenttia kaikista liikuntapalveluiden myöntämistä vuoroista.

Liikuntapalvelut jakaa vapaa-ajankäytön vuorot koulusaleihin liikuntalautakunnan (nykyisin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta) päättämien (05/11.04.2017) vuorojenjakokriteerien mukaisesti. Jaettavat käyttövuorot ajoittuvat koulujen opetuksen ulkopuolisiin aikoihin. Muina aikoina liikuntasalien käytöstä ja käyttövuoroista vastaa kunkin koulun rehtori. Koulusalien käytön hallinnoinnista ja käytännön asioista on sovittu toimialojen välisellä, 1.4.2024 päivitetyllä yhteistyösopimuksella.

Kaupungin tilojen tehokas ja avoin asukaskäyttö ovat keskeisiä tavoitteita Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala käynnisti vuonna 2022 kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen kanssa yhteisen selvityksen perusopetuksen ja toisen asteen oppilaitosten liikuntasalien iltapäiväkäytön selvittämiseksi ja tehostamiseksi. Hankkeen tarkoituksena oli selkiyttää koulusalien iltapäiväkäyttöä koskevaa vuorojenjakoa, tehostaa salien liikunnallista käyttöä sekä tarjota lisää liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia etenkin lapsille ja nuorille.

Selvityksen alkuperäisenä tavoitteena oli siirtää liikuntasalien vapaa-ajankäytön hallinnointi kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta liikuntapalveluille alkamaan arki-iltapäivisin välittömästi koulujen liikunnanopetuksen päätyttyä. Vaikka tätä ensisijaista tavoitetta ei ollut vielä mahdollista toteuttaa, saatiin liikuntapalveluiden kaikille avointa ja vuorojenjakokriteereihin perustuvaa hallinnointiaikaa aikaistettua arki-iltapäivisin alkamaan jo klo 16. Lisäksi arki-iltoihin ja viikonloppuihin sekä loma-aikoihin lisättiin useita tunteja.

Useista teknisistä ja toiminnallisista syistä hankkeessa päädyttiin siihen, että ainakin toistaiseksi arki-iltapäivien ennen klo 16 alkavien salivuorojen jakamisesta vastaavat myös jatkossa koulujen rehtorit. Hankkeen myötä selvisi myös, että useimpien koulujen liikuntasalit ovat kuitenkin varsin aktiivisessa harrastuskäytössä iltapäivisin heti koulujen liikunnanopetuksen päätyttyä, vaikka tilatiedot eivät olekaan julkisesti nähtävillä.

Esteeksi arki-iltapäivien ennen klo 16 alkavien tuntien hallinnoinnin siirrolle muodostui etenkin koulujen lukujärjestysuunnittelun ja iltapäivävuorojen jakamisen aikataulujen yhteensovittaminen. Useimpien koulujen lukujärjestysuunnittelu pystytään tällä hetkellä saamaan valmiiksi vasta elokuun loppupuolella, mikä on liian myöhään siihen nähden, että liikuntapalveluiden jakamien vuorojen on tarpeen olla seurojen käytössä viimeistään syyskuun alussa. Kaksi kuukautta nykyistä myöhäisempi vuorojenhaku- ja jakoaikataulu olisi käytännössä estänyt salivuorojen käynnistymisen ajallaan.

Toinen keskeinen haaste liittyi koulusalien tilankäyttötietojen siirtämiseen kasvatukseen ja koulutuksen toimialalta liikuntapalveluille. Tiedon siirtoa toimialojen tilavarausjärjestelmien välillä ei onnistuttu kehittämään teknisesti toimivaksi, josta syystä salien käyttötiedot olisi pitänyt lähettää rehtorien toimesta manuaalisesti liikuntapalveluille jokaisen salin ja opiskelujakson osalta erikseen. Tämä olisi ollut epäluotettava, työläs ja paljon aikaa vievä tapa toimia.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee tärkeänä, että koulusalien käyttöä pyritään kaikista edellä kuvatuista haasteista huolimatta tehostamaan myös jatkossa. Tilojen käytön sekä hakemisen ja jakamisen prosessien tulee olla kaupunkilaisille mahdollisimman saavutettavia, läpinäkyviä, tasapuolisia ja selkeitä. Jotta koulusalit saataisiin yhä tehokkaampaan käyttöön, tulee järjestelmiä kehittää siten, että salien käyttötiedot saadaan siirrettyä kasvatukseen ja koulutuksen tilavarausjärjestelmästä suoraan liikuntapalveluiden varausjärjestelmään. Lisäksi on tärkeää jatkaa vuoropuhelua ja etsiä toimialojen välillä toimivia ratkaisuja koulujen lukujärjestyssuunnittelun aikataulujen yhteensovittamiseksi liikuntaseurojen harrastuskausien kanssa.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 10.10.2024 Shawn Huffin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien koulujen liikuntasalien avaamista vuokratyökaluun seuroille nykyistä aiemmin. Aloite kokonaisuudessaan on liitteenä.

Valtuustoaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös kasvatukseen ja koulutuksen lautakunnalta.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi
Miika Kyllönen, tiimiesihenkilö, puhelin: 09 310 38320
miika.kyllonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 24.04.2024 Huff Shawn Koulujen liikuntasalien avaaminen iltapäiväkäyttöön seuroille.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano